

Svensk författningssamling

Lag om ändring i brottsbalken

Utfärdad den 1 april 2021

SFS 2021:249

Publicerad
den 7 april 2021

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om brottsbalken²
dels att 28 kap. 6 a § och 37 kap. 8 § ska upphöra att gälla,
dels att 26 kap. 16 och 17 §§, 28 kap. 2 a, 5–6, 7 och 8 §§, 37 kap. 7, 10
och 11 §§ och 38 kap. 3, 14 och 19 §§ ska ha följande lydelse.

26 kap.

16 §³ Om det behövs för att minska risken att den som står under övervakning begår nya brott eller för att på annat sätt underlätta hans eller hennes anpassning i samhället, får Kriminalvården besluta om en särskild föreskrift som ska följas av den övervakade. En sådan föreskrift ska beslutas för en viss tid, högst ett år åt gången.

En särskild föreskrift får avse

1. på vilket sätt och i vilken omfattning den övervakade ska hålla kontakt med övervakaren eller Kriminalvården,

2. skyldighet för den övervakade att lämna underrättelse till övervakaren eller Kriminalvården om att han eller hon uteblivit från en arbetsplats, skola eller annan i föreskriften angiven verksamhet eller inrättning,

3. deltagande i återfallsförebyggande eller missbruksrelaterad programverksamhet,

4. missbruksvård, psykiatrisk vård eller annan behandling,

5. arbete, utbildning eller annan sysselsättning,

6. kontrollerat boende eller andra anvisningar om boendet,

7. vistelseort eller andra anvisningar om på vilka platser eller inom vilka områden den dömde ska vistas eller inte får vistas, eller

8. skyldighet att lämna blod-, urin-, utandnings-, saliv-, svett- eller hårprov för kontroll av att den övervakade inte är påverkad av alkohol, andra beroendeframkallande medel, något sådant medel som avses i 1 § lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller någon sådan vara som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Om den övervakade är skadeståndsskyldig på grund av brottet, får en särskild föreskrift beslutas om när och hur skadeståndsskyldigheten ska fullgöras. En sådan föreskrift får beslutas endast i den utsträckning det inte

¹ Prop. 2020/21:85, bet. 2020/21:JuU22, rskr. 2020/21:235.

² Senaste lydelse av
28 kap. 6 a § 2019:464
37 kap. 8 § 2010:612.

³ Senaste lydelse 2019:464.

kan antas motverka den övervakades anpassning i samhället, med hänsyn till hans eller hennes ekonomiska situation eller övriga omständigheter.

17 §⁴ Om det behövs för att kontrollera att en föreskrift enligt 16 § följs får Kriminalvården besluta om elektronisk övervakning.

Elektronisk övervakning får beslutas för högst sex månader åt gången.

28 kap.

2 a §⁵ Skyddstillsyn får, om den tilltalade samtycker till det, förenas med en föreskrift om samhällstjänst. En sådan föreskrift ska avse skyldighet att utföra oavlönat arbete i lägst fyrtio och högst tvåhundrafyrtio timmar.

När rätten meddelar en föreskrift om samhällstjänst ska den i domslutet ange hur långt fängelsestraff som skulle ha dömts ut, om fängelse i stället hade valts som påföljd.

Kriminalvården får ändra eller upphäva en föreskrift om samhällstjänst, när det finns skäl till det.

5 §⁶ Skyddstillsyn ska vara förenad med övervakning från dagen för domen. Rätten får dock besluta att övervakningen ska börja först när domen har fått laga kraft mot den dömden. Om domen överklagas, kan högre rätt besluta att verkställigheten ska avbrytas.

Övervakningen upphör vid prövotidens utgång eller vid den tidigare tidpunkt som Kriminalvården beslutar. Övervakningstiden får dock inte understiga ett år.

Om verkställigheten har avbrutits till följd av beslut av högre rätt och den tilltalade därefter ändå döms till skyddstillsyn, räknas inte den tid under vilken skyddstillsynen inte har verkställts in i vare sig övervakningstiden eller prövotiden.

5 a §⁷ Om skyddstillsyn har förenats med en föreskrift om samhällstjänst ska den dömden fullgöra samhällstjänsten enligt en arbetsplan som upprättas av Kriminalvården.

6 §⁸ Vad som föreskrivs i 26 kap. 11 och 13–18 §§ ska tillämpas på motsvarande sätt beträffande den som har dömts till skyddstillsyn. Rätten ska dock i domen förordna övervakare, om inte särskilda skäl talar mot det.

Rätten får i domen besluta föreskrifter enligt 26 kap. 16 § andra stycket 3–8 och tredje stycket samt 27 kap. 5 § andra stycket. Kriminalvården får ändra eller upphäva en föreskrift enligt 27 kap. 5 § andra stycket när det finns skäl till det.

7 §⁹ Om den dömden bryter mot vad som gäller för honom eller henne till följd av domen på skyddstillsyn, får Kriminalvården vidta en åtgärd som avses i 26 kap. 18 § första stycket. Om en sådan åtgärd anses otillräcklig, får Kriminalvården besluta om att en varning ska meddelas den dömden.

Åtgärd som avses i första stycket får inte beslutas av Kriminalvården efter prövotidens utgång.

⁴ Senaste lydelse 2019:464.

⁵ Senaste lydelse 1998:604.

⁶ Senaste lydelse 1998:604. Ändringen innebär bl.a. att fjärde stycket tas bort.

⁷ Senaste lydelse 2005:967. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket tas bort.

⁸ Senaste lydelse 2019:464.

⁹ Senaste lydelse 2019:464.

8 §¹⁰ Om den dömde på ett allvarligt sätt har brutit mot vad som gäller för honom eller henne och det kan antas att han eller hon inte kommer att rätta sig genom någon sådan åtgärd som Kriminalvården kan vidta, ska myndigheten begära att åklagare vid domstol för talan om att skyddstillsynen ska undanröjas. Även utan begäran från Kriminalvården får en sådan talan väckas, om den dömde i fall som avses i 6 b § första stycket på ett allvarligt sätt har brutit mot vad som gäller enligt hans eller hennes behandlingsplan.

Talan ska anhängiggöras före prövotidens utgång.

37 kap.

7 §¹¹ Kriminalvårdens beslut i frågor som avses i 26 kap. 12 § första stycket, 13 § andra stycket, 15 § andra stycket, 16 och 17 §§ och 19 § första stycket samt 28 kap. 7 § får överklagas till den övervakningsnämnd inom vars verksamhetsområde det frivårdskontor ligger där den övervakade är inskriven.

10 §¹² Kriminalvårdens beslut som avses i 7 § och övervakningsnämndens beslut som avses i 11 § gäller omedelbart, om inte något annat beslutas.

11 §¹³ Beslut av en övervakningsnämnd i frågor som avses i 26 kap. 12 § första stycket, 16, 17, 19 och 22 §§ samt 28 kap. 7 och 11 §§ får överklagas till tingsrätten i den ort där övervakningsnämnden ligger. Om beslutet rör frågor som avses i 26 kap. 12 § första stycket, 16, 17 eller 19 § eller 28 kap. 7 §, får det överklagas av Kriminalvården. Överklagandet ska ges in till övervakningsnämnden. Klagotiden räknas från den dag då den klagande fick del av beslutet. Vid överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden. Övervakningsnämnden ska dock inte vara part i domstolen.

Beslut enligt denna balk av en övervakningsnämnd i andra frågor än som avses i första stycket får inte överklagas.

38 kap.

3 §¹⁴ Fråga om åtgärd enligt 27 kap. 2 a § tredje stycket, 5 § tredje stycket eller 6 § tas upp av den rätt som först avgjort det mål där villkorlig dom meddelats. Fråga om åtgärd enligt 32 kap. 4 § tas upp av den rätt som först avgjort det mål där ungdomsvård, ungdomstjänst eller ungdomsövervakning dömts ut.

Talan enligt 28 kap. 8 § väcks vid den tingsrätt, inom vars område det frivårdskontor ligger där den skyddstillsynsdömde är inskriven, eller vid den rätt som först avgjort det mål där skyddstillsyn dömts ut.

Mål som avses i denna paragraf får också tas upp av den rätt, där brottmål mot den dömde är väckt eller där mål om åtgärd mot den dömde enligt 32 kap. 4 § redan tagits upp, eller av rätten i den ort där den dömde mera varaktigt uppehåller sig, om rätten med hänsyn till utredningen samt kostnader och andra omständigheter finner det lämpligt.

¹⁰ Senaste lydelse 2020:373.

¹¹ Senaste lydelse 2019:464.

¹² Senaste lydelse 2011:422.

¹³ Senaste lydelse 2019:464.

¹⁴ Senaste lydelse 2020:617.

14 §¹⁵ Kriminalvårdens beslut om uppskjuten villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 a och 7 §§ samt om avvisning enligt 38 kap. 17 § andra meningen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

19 §¹⁶ Mål om uppskjuten villkorlig frigivning enligt 26 kap. 6 a och 7 §§ ska handläggas skyndsamt av domstolen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2021.

2. Bestämmelserna i 28 kap. 5 § andra stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande för skyddstillsyn som har dömts ut före ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

MORGAN JOHANSSON

Mattias Larsson
(Justitiedepartementet)

¹⁵ Senaste lydelse 2006:431.

¹⁶ Senaste lydelse 2006:431.